srijeda, 7. srpnja 2021.

P9_TA(2021)0335

Genetski modificirani kukuruz 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 i genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena 1507, MIR162, MON810 i NK603

Rezolucija Europskog parlamenta od 7. srpnja 2021. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 i genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena 1507, MIR162, MON810 i NK603, sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (D073423/01 – 2021/2765(RSP))

(2022/C 99/07)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Nacrt provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 i genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena 1507, MIR162, MON810 i NK603, sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (D073423/01,

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje ([1]), a posebno njezin članak 7. stavak 3. i članak 19. stavak 3.,

— uzimajući u obzir glasovanje Stalnog odbora za lanac prehrane i zdravlje životinja iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003, provedeno 17. svibnja 2021., na kojem nije usvojeno nikakvo mišljenje,

— uzimajući u obzir članke 11. i 13. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije ([2]),

— uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) usvojeno 25. studenoga 2020. i objavljeno 13. siječnja 2021. ([3]),

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije u kojima se protivi odobravanju genetski modificiranih organizama (GMO) ([4]),

---

([1]) SL L 268, 18.10.2003., str. 1.

([2]) SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

([3]) Znanstveno mišljenje EFSA-ina Povjerenstva za genetski modificirane organizme o procjeni genetski modificiranog kukuruza 1507 × MIR162 × MON 810 × NK603 i potkombinacija za uporabu u hrani i hrani za životinje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 (zahtjev EFSA-GMO-NL-2015-127), EFSA Journal 2021.; 19(1):6348, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2021.6348

([4]) Parlament je u osmom sazivu donio 36 rezolucija u kojima se protivi davanju odobrenja za genetski modificirane organizme. Nadalje, u devetom sazivu Parlament je usvojio sljedeće rezolucije:

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0028).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o nacrtu Provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0029).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju ili četiriju pojedinačnih promjena MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 i DAS-40278-9, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0030).

srijeda, 7. srpnja 2021.

— uzimajući u obzir članak 112. stavke 2. i 3. Poslovnika,

— uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,

---

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije kojom se produljuje odobrenje za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sastoje se ili su proizvedeni od njega, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA (2019)0054).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 89788 (MON-89788-1), sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019) 0055).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i potkombinacije MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i NK603 × DAS-40278-9, sastoje se ili su proizvedeni od njih na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0056).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. studenoga 2019. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju, četiriju ili pet pojedinačnih promjena Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 i GA21, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0057).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 14. svibnja 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0069).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603, sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni i genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena MON 87427, MON 89034, MIR162 i NK603 i o stavljanju izvan snage Provedbene odluke Komisije (EU) 2018/1111 na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0291).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0292).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603, sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni i genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju, triju ili četiriju pojedinačnih promjena MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 i NK603 na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0293).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificiranu soju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sastoje se od nje ili su proizvedeni od nje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0365).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobrenju za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 te genetski modificirani kukuruz koji je kombinacija dviju ili triju pojedinačnih promjena MON 87427, MON 89034, MIR162 i MON 87411, sastoje se ili su proizvedeni od njih, u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0366).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o nacrtu Provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sastoje se ili su proizvedeni od njega na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0367).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 88017 (MON-88Ø17-3), sastoje se ili su proizvedeni od njega na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0368).

— Rezolucija Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 (MON-89Ø34-3), sastoje se ili su proizvedeni od njega na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća. (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020) 0369).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. ožujka 2021. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani pamuk GHB614 × T304-40 × GHB119, sastoje se ili su proizvedeni od njega na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0080).

— Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. ožujka 2021. o Nacrtu provedbene odluke Komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), sastoje se od njega ili su od njega proizvedeni, na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0081).

A. budući da je društvo Pioneer Overseas Corporation („podnositelj zahtjeva”) 8. prosinca 2015. u skladu s člancima 5. i 17. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 podnijelo zahtjev za stavljanje na tržište hrane, sastojaka hrane i hrane za životinje koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 („višestruko genetski modificirani kukuruz”), sastoje se ili su proizvedeni od njega; budući da je taj zahtjev također obuhvaćao stavljanje na tržište proizvoda koji sadrže višestruko genetski modificiran kukuruz ili se sastoje od njega za druge namjene osim uporabe u hrani i hrani za životinje, no ne i za uzgoj;

B. budući da je zahtjev obuhvaćao stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju, sastoje se ili su proizvedeni od 10 potkombinacija pojedinačnih promjena koje čine višestruko genetski modificirani kukuruz; budući da je već odobreno šest potkombinacija tog višestruko genetski modificiranog kukuruza; budući da su Nacrtom provedbene odluke Komisije obuhvaćene preostale četiri potkombinacije;

C. budući da je EFSA 25. studenoga 2020. donijela pozitivno mišljenje koje je objavljeno 13. siječnja 2021.;

D. budući da je višestruko genetski modificiran kukuruz dobiven križanjem četiriju genetski modificiranih promjena kukuruza i da je otporan na herbicide koji sadrže glufosinat i glifosat te da proizvodi tri insekticidna proteina (Bt-proteine ili Cry-proteine): Cry1F, Cry1Ab i Vip3Aa20 koji su toksični za neke štetočine iz reda Lepidoptera ([6]);

E. budući da za četiri potkombinacije obuhvaćene Nacrtom provedbene odluke Komisije podnositelj zahtjeva nije dostavio nikakve eksperimentalne podatke;

Nepostojanje ocjene za ostatke herbicida, metabolite i tzv. učinke koktela

F. budući da se u brojnim studijama iznosi da je za genetski modificirane usjeve otporne na herbicide potrebno koristiti više komplementarnih herbicida, velikim dijelom zbog pojave korova otpornih na herbicide ([7]); budući da se zbog toga mora očekivati da će višestruko genetski modificiran kukuruz biti izložen i višim i ponovljenim dozama glufosinata i glifosata te da bi, stoga, količina njihovih ostataka tijekom žetve mogla biti veća;

G. budući da na pitanja o karcinogenosti glifosata i dalje nema jasnog odgovora; budući da je EFSA u studenome 2015. zaključila da glifosat vjerojatno nije karcinogen, a Europska agencija za kemikalije u ožujku 2017. da nije potrebna nikakva klasifikacija; budući da je za razliku od njih Međunarodna agencija za istraživanje raka, agencija Svjetske zdravstvene organizacije specijalizirana za rak, 2015. godine glifosat smjestila u kategoriju tvari koje su vjerojatno karcinogene za čovjeka;

H. budući da se glufosinat klasificira kao tvar koja je toksična za reproduktivno zdravlje (kategorija 1B) i stoga ispunjava granične kriterije iz Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]); budući da je odobrenje za uporabu glufosinata u Uniji isteklo 31. srpnja 2018. ([9]);

I. budući da se smatra da ocjena za ostatke herbicida i produkte njihove razgradnje pronađene na genetski modificiranim biljkama nije u nadležnosti Povjerenstva EFSA-e za genetski modificirane organizme te se stoga ne provodi u okviru postupka davanja odobrenja za genetski modificirane organizme; budući da je to problematično zbog načina na koji

([6]) Mišljenje EFSA-e, str. 11. tablica 4.

([7]) Vidi, na primjer, Bonny S., „Genetski modificirani usjevi i korovi otporni na herbicide i herbicidi: pregled i učinak” („Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact”), Environmental Management, siječanj 2016; 57(1), str. 31.-48., https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 i Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years”(„Učinak genetski modificiranih usjeva na korištenje pesticida u SAD-u: prvih 16 godina”), Environmental Sciences Europe; 28. rujna 2012., sv. 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24

([8]) Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

([9]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/index.cfm?event=as.details&langFromHeader=HR&token=1BAB99D200F1CDCCE93F564FB7735DAC7FBFBC4E

pojedina genetski modificirana biljka razgrađuje komplementarne herbicide te da na sastav, a stoga i toksičnost produkata razgradnje (metabolita), može utjecati sama genetska modifikacija ([10]);

J. budući da zbog posebnih poljoprivrednih praksi u uzgoju genetski modificiranih biljaka otpornih na herbicide postoje posebni obrasci primjene, izlaganja i pojave specifičnih metabolita te pojave kombiniranih učinaka koji zahtijevaju posebnu pozornost; budući da EFSA to nije uzimala u obzir;

K. budući da se stoga ne može zaključiti da je konzumacija višestruko genetski modificiranog kukuruza ili njegovih potkombinacija sigurna za zdravlje ljudi i životinja;

Nepostojanje maksimalnih razina ostataka i povezanih kontrola

L. budući da bi se prema Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća ([11]), čiji je cilj osigurati visoku razinu zaštite potrošača, trebale odrediti posebne maksimalne razine ostataka za hranu i hranu za životinje proizvedenu u trećim zemljama ako je zbog upotrebe pesticida razina ostataka različita od razine koja je rezultat poljoprivredne prakse u Uniji; budući da je to doista slučaj s uvezenim genetski modificiranim usjevima otpornima na herbicide zbog povećanih količina herbicida koji se upotrebljavaju u usporedbi s usjevima koji nisu genetski modificirani;

M. budući da prema reviziji EFSA-e iz 2018. o postojećim maksimalnim razinama ostataka za glifosat, dostupni podaci nisu bili dostatni za utvrđivanje maksimalnih razina ostataka i vrijednosti za procjenu rizika za glifosat u odnosu na genetski modificiran kukuruz s izmjenom EPSPS-a ([12]); budući da je u višestruko genetski modificiranom kukuruzu prisutna izmjena EPSPS-a ([13]);

Neriješena pitanja koja se odnose na Bt-toksine

N. budući da se toksikološka ispitivanja za odobrenja genetski modificiranih organizama provode s izoliranim Bt-toksinima; budući da toksikološka ispitivanja koja se provode izolirano s bjelančevinama imaju malu važnost zbog činjenice da su Bt-toksini u genetski modificiranim usjevima, primjerice kukuruzu, pamuku i soji, sami po sebi toksičniji od izoliranih Bt-toksina; budući da je to posljedica prisutnosti inhibitorâ proteaze (PI) u biljnom tkivu, zbog koje se može povećati toksičnost Bt-toksina odgađanjem njihove razgradnje; budući da je ta pojava dokazana u nizu znanstvenih studija, uključujući one provedene za Monsanto prije 30 godina koje su pokazale da je čak i prisutnost iznimno niskih razina PI-ja povećala toksičnost Bt-toksina do 20 puta ([14]);

O. budući da ti učinci nikad nisu uzeti u obzir u procjenama rizika EFSA-e iako su relevantni za sve Bt-biljke odobrene za uvoz ili uzgoj u Uniji; budući da se ne može tvrditi da povećana toksičnost zbog interakcije inhibitora proteinaze i Bt-toksina ne predstavlja rizik za ljude i životinje koji konzumiraju hranu i hranu za životinje koja sadržava Bt-toksine;

P. budući da se u brojnim studijama navodi da su nakon izloženosti Bt-toksinima zabilježeni popratni učinci koji mogu utjecati na imunosni sustav i da neki Bt-toksini mogu djelovati kao adjuvansi ([15]), što znači da mogu povećati alergena svojstva drugih proteina s kojima dolaze u kontakt;

([10]) To je doista slučaj kod glifosata, kako se navodi u EFSA-inoj reviziji postojećih maksimalnih razina ostataka glifosata u skladu s člankom 12. Uredbe (EZ) br. 396/2005, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, str. 12., https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263

([11]) Uredba (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ (SL L 70, 16.3.2005., str. 1.). Vidjeti uvodnu izjavu 26.

([12]) Obrazloženo mišljenje o EFSA-inoj reviziji postojećih maksimalnih razina ostataka glifosata u skladu s člankom 12. Uredbe (EZ) br. 396/2005, EFSA Journal 2018.; 16(5):5263, str. 4. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5263

([13]) Mišljenje EFSA-e, str. 12.

([14]) MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., „Potencijacija insekticidnog djelovanja bakterije *Bacillus thuringiensis* korištenjem inhibitora serinske proteaze" (Potentiation of Bacillus thuringiensis insecticidal activity by serine protease inhibitors), Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, str. 1145. – 1152., https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051

([15]) Vidi pregled Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „Pregled sigurnosti i bioloških učinaka toksina Cry *Bacillus thuringiensisa* kod sisavaca" („An overview of the safety and biological effects of Bacillus thuringiensis Cry toxins in mammals"), Journal of Applied Toxicology, svibanj 2016., 36(5), str. 630.-648., https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252

Q. budući da se smatra da je ocjena mogućeg međudjelovanja ostataka herbicida i njihovih metabolita s Bt-toksinima izvan nadležnosti Povjerenstva EFSA-e za genetski modificirane organizme i stoga se ne provodi u okviru procjene rizika; budući da je to sporno jer je poznato da ostaci prskanja glufosinatom remete mikrobiom koji, na primjer, može povećati imunološke reakcije u kombinaciji s Bt-toksinima ([16]);

Bt-usjevi: učinci na neciljane organizme i povećana otpornost

R. budući da uporaba genetski modificiranih Bt-usjeva dovodi do dugotrajne izloženosti ciljnih i neciljanih organizama Bt-toksinima, za razliku od upotrebe insekticida, kod koje dolazi do izlaganja pri prskanju i tijekom ograničenog vremenskog razdoblja;

S. budući da se pretpostavka da Bt-toksini pokazuju jedan ciljni način djelovanja više ne može smatrati ispravnom i da se učinci na neciljane organizme ne mogu isključiti ([17]), te da postoje izvješća o sve većem broju neciljanih organizama koji su zahvaćeni na više načina; budući da se u nedavnom pregledu spominje 39 stručno recenziranih publikacija u kojima se izvještava o značajnim štetnim učincima Bt-toksina na mnoge vrste „izvan dometa” ([18]); budući da bi niz neciljanih organizama u Uniji mogao biti izložen Bt-toksinima prolijevanjem, otpadom i gnojem koji proizlaze iz uvoza Bt-usjeva; budući da u procjeni rizika nisu ocijenjeni učinci na neciljane organizme;

T. budući da se procjenom rizika nije uzeo u obzir razvoj otpornosti ciljanih štetočina na Bt-toksine, što bi moglo dovesti do korištenja manje ekološki sigurnih pesticida ili povećanih doza i broja primjena na genetski modificirane usjeve u zemlji uzgoja; budući da Agencija za zaštitu okoliša u Sjedinjenim Američkim Državama predlaže postupno ukidanje mnogih postojećih hibrida Bt-kukuruza u sljedećih tri do pet godina, kao i nekih vrsta Bt-pamuka zbog rasta otpornosti insekata na te usjeve ([19]);

U. budući da, iako se tvrdi da uporaba Bt usjeva dovodi do smanjenja upotrebe insekticida, studija provedena u Sjedinjenim Državama ([20]) otkriva da se „čini da nekoliko analiza utjecaja Bt-usjeva na obrasce upotrebe pesticida nisu razmatrale tretiranje sjemena te su tako pretjerale u smanjenju upotrebe insekticida (posebno „obrađenog područja”) povezane s Bt-usjevima”;

V. budući da je Unija stranka UN-ove konvencije o biološkoj raznolikosti, u kojoj se jasno navodi da i zemlje izvoznice i uvoznice imaju međunarodne odgovornosti u pogledu biološke raznolikosti;

Ispunjavanje međunarodnih obveza Unije

W. budući da se u Uredbi (EZ) br. 1829/2003 navodi da genetski modificirana hrana ili hrana za životinje ne smije imati nepovoljne učinke na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš te da Komisija pri sastavljanju svojih odluka mora uzeti u obzir sve relevantne odredbe prava Unije i druge legitimne faktore važne za predmet koji se razmatra; budući da bi takvi legitimni faktori trebali obuhvaćati obveze Unije u okviru ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti;

([16]) Parenti, M. D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., „Pregled literature o procjeni adjuvantnosti/imunogeničnosti proteina” („Literature review in support of adjuvanticity/immuno-genicity assessment of proteins”, EFSA Supporting Publications, siječanj 2019., 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551

([17]) Vidi, na primjer, Hilbeck, A., Otto, M., „Specifičnost i kombinatorički učinci toksina Cry *Bacillus thuringiensisa* u kontekstu procjene okolišnog rizika GMO-a” („Specificity and combinatorial effects of Bacillus thuringiensis Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment”), Frontiers in Environmental Science 2015., 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071

([18]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., „Insekticidni Bt-usjevi. Pristup EFSA-e prilikom procjene rizika za neuspješno dizajnirane genetski modificirane Bt-biljke” (Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design), RAGES 2020., str. 4., https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf

([19]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn

([20]) Douglas, M.R., Tooker, J.F., „Uvođenje tretiranja sjemena na veliko potaknulo je snažan porast u upotrebi neonikotinoidnih insekticida i preventivnom upravljanju štetočinama u usjevima na poljima SAD-a” (Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops), Environmental Science and Technology 2015., 49, 8, str. 5088.-5097., https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g

srijeda, 7. srpnja 2021.

X. budući da se u izvješću posebnog izvjestitelja UN-a za pravo na hranu iz 2017. godine zaključuje da opasni pesticidi, posebno u zemljama u razvoju, imaju katastrofalne učinke na zdravlje ([21]); budući da se u okviru cilja održivog razvoja br. 3.9 do 2030. želi znatno smanjiti broj smrtnih slučajeva i bolesti prouzročenih opasnim kemikalijama te onečišćenjem i kontaminacijom zraka, vode i tla ([22]); budući da bi se odobrenjem uvoza genetski modificiranog kukuruza povećala potražnja za tim usjevom koji je tretiran herbicidom koji je toksičan za reprodukciju i više nije odobren za uporabu u Uniji, čime bi se povećala izloženost radnika u trećim zemljama; budući da je rizik od povećane izloženosti radnika osobito zabrinjavajući pri genetski modificiranim usjevima otpornima na herbicide, s obzirom na veće količine herbicida koje se pritom koriste;

Nedemokratsko donošenje odluka

Y. budući da na glasovanju Stalnog odbora za lanac prehrane i zdravlje životinja iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003 koje je održano 17. svibnja 2021. nije usvojeno nikakvo mišljenje, što znači da kvalificirana većina država članica nije podržala odobrenje;

Z. budući da Komisija uviđa problematičnost činjenice da i dalje donosi odluke o davanju odobrenja za genetski modificirane organizme bez kvalificirane većine država članica, što je zapravo iznimka za odobrenja za proizvode u cjelini, ali je postala pravilo pri donošenju odluka o odobrenjima za genetski modificiranu hranu i hranu za životinje;

AA. budući da je Europski parlament u osmom sazivu usvojio ukupno 36 rezolucija u kojima se protivi stavljanju na tržište genetski modificiranih organizama za hranu i hranu za životinje (33 rezolucije) i uzgoju genetski modificiranih organizama u Uniji (tri rezolucije); budući da je u devetom sazivu Europski parlament već usvojio 18 prigovora na stavljanje genetski modificiranih organizama na tržište; budući da nije bilo kvalificirane većine država članica za odobravanje bilo kojeg od tih genetski modificiranih organizama; budući da razlozi zbog kojih države članice ne podržavaju odobrenja uključuju nepoštovanje načela predostrožnosti u postupku odobravanja i znanstvena pitanja povezana s procjenom rizika;

AB. budući da Komisija i dalje daje odobrenja za genetski modificirane organizme unatoč tome što je i sama priznala postojanje demokratskih nedostataka te usprkos izostanku potpore država članica i prigovorima Parlamenta;

AC. budući da u slučajevima kada u Žalbenom odboru ne postoji kvalificirana većina država članica za odobrenje nije potrebno mijenjati zakonodavstvo kako bi se Komisiji omogućilo da uskrati odobrenje za genetski modificirane organizme ([23]);

1. smatra da Nacrt provedbene odluke Komisije prekoračuje provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 1829/2003;

2. smatra da Nacrt provedbene odluke Komisije nije u skladu s pravom Unije jer nije spojiv s ciljem Uredbe (EZ) br. 1829/2003, a on je, u skladu s općim načelima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ([24]), pružanje osnove za visoku razinu zaštite života i zdravlja ljudi, zdravlja i dobrobiti životinja, interesa okoliša i potrošača u pogledu genetski modificirane hrane i hrane za životinje, uz istovremeno jamčenje uspješnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta;

3. traži od Komisije da povuče svoj nacrt provedbene odluke;

([21]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx
([22]) https://sdgs.un.org/2030agenda
([23]) U skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 (člankom 6. stavkom 3.) Komisija „može” ali ne mora dati odobrenje ako ga u okviru Žalbenog odbora ne podrži kvalificirana većina država članica.
([24]) Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

4. pozdravlja činjenicu da je Komisija u pismu zastupnicima od 11. rujna 2020. konačno uvidjela potrebu da se pri donošenju odluka o odobrenju genetski modificiranih organizama u obzir uzme održivost ([25]); međutim, izražava duboko razočaranje zbog toga što je Komisija nastavila davati odobrenja za uvoz genetski modificiranih organizama u Uniju unatoč stalnim prigovorima Parlamenta i većine država članica koje glasuju protiv;

5. poziva Komisiju da hitno nastavi s razvojem kriterija održivosti, uz potpuno sudjelovanje Parlamenta; poziva Komisiju da pruži informacije o tome kako će se taj postupak provesti i u kojem vremenskom okviru;

6. ponavlja svoj poziv Komisiji da ne odobrava genetski modificirane usjeve otporne na herbicide dok se zdravstveni rizici povezani s ostacima temeljito ne istraže na temelju pojedinačnih slučajeva, što zahtijeva potpunu procjenu ostataka od prskanja genetski modificiranih usjeva komplementarnim herbicidima, procjenu proizvoda njihove razgradnje i svih kombiniranih učinaka, uključujući i sa samom genetski modificiranom biljkom;

7. ponovno poziva Komisiju da ne odobrava uvoz nikakvih genetski modificiranih biljaka za uporabu u hrani ili hrani za životinje kod kojih je stvorena otpornost na aktivnu tvar u herbicidu koja nije odobrena za uporabu u Uniji;

8. poziva EFSA-u da istraži znatne razlike između izvornih Bt-toksina i onih eksprimiranih sintetskim transgenima u genetski modificiranim biljkama, te da proširi svoju procjenu rizika kako bi u potpunosti uzela u obzir sve interakcije i kombinacijske učinke između Bt-toksina, genetski modificiranih biljaka i njihovih sastojaka, ostataka od prskanja komplementarnim herbicidima i okoliša, kao i utjecaje na zdravlje i sigurnost hrane;

9. poziva EFSA-u da više ne prihvaća studije toksičnosti na temelju izoliranih proteina koji će se vjerojatno razlikovati u strukturi i biološkim učincima u usporedbi s onima koje proizvodi sama biljka, te da zahtijeva da se sva ispitivanja provode na tkivu iz genetski modificirane biljke;

10. poziva EFSA-u da zatraži podatke o utjecaju konzumacije hrane i hrane za životinje dobivene od genetski modificiranih biljaka na crijevni mikrobiom;

11. ponovno apelira na Komisiju da u obzir uzme obveze Unije na temelju međunarodnih sporazuma, kao što su Pariški sporazum o klimi, Konvencija UN-a o biološkoj raznolikosti i ciljevi održivog razvoja UN-a; ponavlja svoj poziv da se nacrti provedbenih akata poprate obrazloženjem u kojem se objašnjava na koji način poštuju načelo „nečinjenja štete” ([26]);

12. naglašava da se u izmjenama koje je Europski parlament usvojio 17. prosinca 2020. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 182/2011 ([27]), a koje je Parlament usvojio kao temelj za pregovore s Vijećem, navodi da Komisija ne daje odobrenja za genetski modificirane organizme ako se kvalificirana većina država članica nije izjasnila za to; ustraje u tome da Komisija poštuje to stajalište i poziva Vijeće da hitno nastavi s radom i donese opći pristup o tom predmetu;

13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

([25]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf
([26]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005, stavak 102.
([27]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0364.